

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

21333

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
26.12.2024.

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

İnsan hakları içinde değer sırası bakımından yaşam hakkının ilk sırada yer alması ve diğer tüm hakların varlık sebebi olarak kabul edilmesinin nedeni bu hakların yaşama hakkına bağlı olmasındandır. Bu nedenle İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 3'üncü, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 2'nci, Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesinin 6'ncı ve T.C. Anayasasınının 17. maddesinde olduğu gibi birçok ulusal ve uluslararası mevzuat metninde “her insanın doğuştan gelen yaşama hakkına sahip olduğu” belirtilmiştir. Bu bakımdan bu hakkın kullanımı için devletlerin, yalnızca insan yaşamına saygı gösterme anlamında negatif yükümlülükleri bulunmayıp, aynı zamanda insan yaşamını etkin olarak korumak için gerekli adımları atmak ve tedbirleri almak gibi pozitif yükümlülükleri de bulunmaktadır. Özellikle de devletlerin denetimi ve gözetimi altında tutukları hükümlü ve tutuklular ile gözaltına alınan kişiler bakımından bu hassas durumları ile yaşama hakkı yönünden daha duyarlı ve dikkatli olunması, etkin bir şekilde korunmaları ve bu kişilerin yaşamlarını gereksiz yere tehlikeye atılmasını önleyici her türlü tedbirin alınması devletler için bir görev ve zorunluluktur.

Ancak Türkiye'de Adli Tıp Kurumunca ya da Adalet Bakanlığınca belirlenen tam teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca “cezaevinde kalamaz” veya “yalnız başına hayatını devam ettiremez” şeklinde düzenlenmiş raporlara rağmen kolluk gücünün “tehlikelilik raporlarına” dayanılarak hasta mahpusların tahliyeleri engellenmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- “Cezaevinde kalamaz” veya “yalnız başına hayatını devam ettiremez” şeklinde düzenlenmiş hastane raporlarına rağmen hasta mahpuslar hakkında son kararın devletin kolluk güçlerinin vereceği “tehlikelilik raporlarına” bırakılması T.C. Anayasasına ve uluslararası hukuka aykırı değil midir?
- 2- Tahliye edilmesi gerektiği bilimsel tıbbi raporlarla kanıtlanmış mahpuslardan şüphe duyulması halinde neden bu mahpusların tahliyeleri sonrada devletin güvenlik birimlerince gerekli izleme ve önleme faaliyeti yürütmesi yerine cezaevlerinde tutularak sağlık ve yaşam hakları tehlikeye atılmaktadır?
- 3- Kollukça düzenlenmiş “tehlikelilik raporlarının” insafına bırakılan hasta mahpuslar hakkında kolluğun yaptığı inceleme bağımsız kurum veya kuruluşların denetimine açık mıdır? Bu inceleme nasıl bir denetim mekanizmasına tabidir?
- 4- Bakanlık olarak sorumluluğunuz altındaki hasta mahpusların yaşam hakkını korumak ve savunmak adına hukuka aykırı yasal düzenlemelerin kaldırılması ve hukuka aykırı uygulamalardan vazgeçilmesi için bir çalışmanız olacak mı?